

Vuoden 2025 talousarvion raami

KH 27.05.2024 § 164
189/02.02.00/2024

Valmistelija talous- ja hallintojohtaja

Vuoden 2025 talousarvion raamia on käsitelty johtoryhmässä 13.5.2024 ja valtuustoseminaarissa 17.5.2024.

Lähtökohdat raamin valmisteluun

Virtain kaupungin tilinpäätös 2023 oli 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja 1,9 miljoonaa euroa positiivinen. Hyvään tulokseen vaikutti erityisesti talousarviota korkeampina toteutuneet toimintatuotot, verorahoitus sekä rahoitustuotot. Vuonna 2023 käyttötalouteen ei kohdistunut merkittäviä kertaluonteisia eriä. Vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli 13 363 euroa ylijäämäinen. Alkuvuonna myönnetty lisämäärärahat, Virtain Jäähalli Oy:öön liittyvät mahdolliset alaskirjaukset, vuoden 2023 tehdyt valtionosuuspäätökset sekä talousarviota heikompi verotuloennuste heikentävät ennustetta koko vuoden tuloksesta ja tuloslaskelmaennuste on huhtikuun lopun tilanteessa 0,9 milj. euroa alijäämäinen. Haasteista huolimatta aikaisempien vuosien hyvät tulokset ja kertynyt ylijäämä mahdollistavat sen, että tulevaisuutta voidaan suunnitella huolella ja harkiten.

Käyttötalouden raami

Merkittävin muutos vuodelle 2025 on TE-palvelujen siirtyminen kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Virtain kaupunki on päättänyt olla mukana Tampereen työllisyysalueessa, joka vuoden 2025 alusta alkaen tuottaa palvelut yhteensä 16:sta Tampereen seudun kunnalle. Muutoksella on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kunnille. Uudistuksen on tarkoitus olla kuntien näkökulmasta kustannusneutraali, mutta tällä hetkellä näyttää, että Virtain kaupungin osalta kokonaisuus on noin -100 000 euroa negatiivinen. Muutos lisää käyttötalousmenoja arviolta 0,9 milj. euroa ja valtionosuustuloja 0,8 milj. euroa.

Keuruun kaupunki on irtisanonut maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen sopimuksen päättymään 31.12.2024. Kaupunginhallitus on päättänyt esittää kaupunginvaltuustolle, että Virtain kaupunki liittyy Lempäälän yhteistoiminta-alueeseen. Muutoksella arvioidaan alentavan Virtain kaupungin kustannuksia noin 15 000 euroa.

Epävarmuutta raamin laatimiseen tuo työllisyysalueen valmistelun lisäksi epävarmuus yleisen talouden tilanteen kehittymistä, jolla tulee olemaan vaikutusta erityisesti verotuloihin. Kustannustasoa tulee vuonna 2025 nostamaan työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, joihin on raamissa varauduttu 0,6 % vuotuisella korotuksella. Inflaation ennakoidaan viimeisimpien ennusteiden mukaan olevan vuonna 2025 noin 1 – 2 % . Viime vuosien tapaan raami on laadittu pelkästään ulkoisten erien osalta. Raamissa on huomioitu kuitenkin Liikelaitos Marttiselle annettavat avustukset. Raamin pohjana ovat talousarvion 2024 ulkoiset erät, johon on lisätty varhaiskasvatukseen vuonna 2024 myönnetty lisämäärärahat.

Raamin valtionosuusennuste perustuu huhtikuussa päivitettyihin Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimiin ennusteisiin. Vuoden 2025-2027 valtionosuuksiin sisältyy vähentävänä eränä vuoden 2023

valtionosuuksien tarkastuksesta johtuva lisäsiirtotarve, jonka suuruus Virtain kaupungin osalta on noin -265 000 euroa.

Verotuloennuste perustuu vuoden 2024 veroprosentteihin. Verotuloennuste on kokonaisuutena hieman alentunut verrattuna taloussuunnitelman ennusteeseen. Kunnallisveroennuste on noussut kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistuessa. Yhteisöveroennuste on puolestaan alentunut, mikä heikentää ennustetta. Yhteisöveroennusteen heikkenemiseen vaikuttaa ennustetun verotettavan yhteisöverotulon aleneminen aiempaan verrattuna.

Raamin valtionosuusennuste on noin 585 000 euroa taloussuunnitelmaa 2025 alhaisempi. Alenema johtuu sekä edellä mainitusta lisäsiirtotarpeesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuuden alenemisesta vuodesta 2024 alkaen.

Taloudellista painetta talousarvioraamiin tuo erityisesti kustannustason nousu sekä verorahoituksen heikkeneminen.

Seuraavat oletukset sisältyvät raamiin:

- Henkilöstökulut nousevat keskimäärin 0,6 % talousarvioon 2024 verrattuna.
- Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntiin ja lisäävät käyttötalousmenoja ja valtionosuustuloja
- Maaseutuhallinnon palvelut järjestetään Lempäälän kunnan toimesta, joka alentaa kustannuksia noin 15 000 euroa.
- Elinvoimapaketin toimepiteitä jatketaan, ml. maksuton varhaiskasvatus
- Verotulot ja valtionosuudet on huomioitu Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteiden mukaisesti.

Raami on jaettu osastoittain ulkoisiksi toimintakatteiksi seuraavasti:

Ulkoinen	TP2023	TA2024	Raami 2025	2025 vs. TA2024
KAUPUNGINVALTUUSTO	-51 115	-62 800	-63 000	-200
TARKASTUSLAUTAKUNTA HALLINTO- JA	-24 367	-28 207	-29 000	-793
ELINVOIMAOSASTO	-2 902 930	-3 370 472	-4 273 000	-902 528
KESKUSVAALILAUTAKUN TA	-10 013	-19 782	-30 000	-10 218
KASVATUS- JA				
OPETUSLAUTAKUNTA	-8 945 981	-9 268 718	-9 684 000	-415 282
HYVINVOINTILAUTAKUNT A	-1 024 418	-1 129 252	-1 133 000	-3 748
MERIKANTO-OPISTO	-974 267	-1 124 451	-1 134 000	-9 549
TEKNISTEN PALVELUIDEN				
LAUTAKUNTA	-2 125 548	-3 244 734	-3 546 000	-301 266
	-16 058			-1 643
Yhteensä	638	-18 248 416	-19 892 000	584

Lisäksi Liikelaitos Marttiselle asetetaan 0 euron tulostavoite.

Toimielinkohtainen raami johtaa yhdessä verotulo- ja valtionosuusennusteiden sekä muiden erien kanssa – 1 335 560 euroa negatiiviseen tulokseen ennen tilinpäätössiirtoja ja -1 111 603 euron alijäämään.

Pohjaehdotus vuoden 2025 raamista on oheismateriaalina.

Taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 osalta tilanne näyttäisi hieman helpottuvan, mikäli verotulot kasvavat ennusteiden mukaan. Toisaalta hyvinvointialueelle vuokrattavien rakennusten siirtymäajan päättyminen vuoden 2026 loppuun tulee heikentämään taloutta viimeistään vuodesta 2027 alkaen. On selvää, että talouden saaaminen jälleen tasapainoon edellyttää toimenpiteitä ja suunnitelmaa talouden tasapainottamisesta. Kertyneet ylijäämät tuovat kuitenkin vakautta ja antavat mahdollisuuden suunnitella toimenpiteet siten, että palvelujen järjestäminen saadaan turvattua. Taloussuunnittelukaudella vuoteen 2027 mennessä tasapainottamistavoite on kokonaisuutena vähintään 500 000 euroa, mikäli oletetaan, että valtionosuudet kehittyvät nykyisellään ja soteuudistukseen liittyvä vähennys poistuu vuoden 2027 jälkeen. Raamin 2025 toimintakatteen suhteessa säästötavoite osastoittain olisi seuraava:

Hallinto- ja elinvoimaosasto	108 000
Kasvatus- ja opetuslautakunta	245 000
Hyvinvointilautakunta	28 500
Merikanto-opisto	28 500
Teknisten palveluiden lautakunta	90 000
Yhteensä	500 000

Investointien raami

Investointien raami vuodelle 2025 on nettona noin 7,2 miljoonaa euroa perustuen taloussuunnitelmaan 2025. Hallinto- ja elinvoimaosaston raamiin sisältyy merkittäviä kaukolämpölaitokseen liittyviä investointeja, joiden toteuttamista arvioidaan talousarvioprosessin edetessä. Teknisten palveluiden lautakunnan raamiin sisältyy edelleen Keiturinpuiston peruskorjaukseen varattu 3,5 miljoonaa euroa, jonka toteutumismallista ja vuokrauksesta on käytävä vielä keskusteluja hyvinvointialueen kanssa. Osastot kuitenkin harkitsevat valmistelun edetessä tarkemmin mihin kohteisiin investointimääräraha kohdennetaan.

Raamin investointitaso edellyttää vuosikatteen toteutuessa laskennallisesti noin 6,0 miljoonan euron lisälainanottoa. Lainamäärään vaikuttaa kuitenkin myös kuluvan vuoden tulorahoituksen ja investointien toteutuminen sekä mahdollinen kertyvä rahoituspuskuri. Vuoden 2024 aikana lisälainanottoa ei ole suunniteltu. Lainakanta asukasta kohden oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 2327 euroa/asukas, mikä on hieman koko maan keskiarvoa (3320 euroa/asukas) alhaisempi. Vuoden 2025 lopussa lainakanta olisi arviolta 2529 euroa/asukas. Suunnitelma investoinneista, lainatarve sekä laskelma asukaskohtaisesta lainamäärästä ovat [oheismateriaalina](#).

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Viitanen Henna
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2025 käyttötalouden ja investointien raamin talousarvion 2025 valmistelun pohjaksi sekä 500 000 euron sopeuttamistavoitteen vuoteen 2027 mennessä edellä esitetyn mukaisesti.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti keskustelun jälkeen.
Lisätietoja	Talous- ja hallintojohtaja Kaisa Jaatinen, puh. 044 715 1221, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi
Jakelu	Valtuusto